

Vergaderjaar 2022–2023

32 852

Grondstoffenvoorzieningszekerheid

30 872

Landelijk afvalbeheerplan

Nr. 210

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 oktober 2022

In het commissiedebat van 11 mei jl. (Kamerstukken 32 852 en 30 872, nr. 191) verzocht de heer Haverkort (VVD) mij om een overzicht van grondstofstromen in de afvalketen, waarbij hij refereerde aan afvalstromen die vrijkomen bij huishoudens en bij bedrijven waar afval vrijkomt dat soortgelijk is aan huishoudelijk afval. In Europees verband spreken we dan van stedelijk afval. Verder werd gevraagd naar de mogelijkheid om de kosten voor het verwerken van deze grondstofstromen inzichtelijk te maken.

Transparantie van de grondstofstromen en de kosten vind ik erg belangrijk. Zeker waar dit de inzameling van stedelijk afval betreft, waar burgers zelf aan bijdragen. Daarom ontsluit mijn ministerie actief de afvalgegevens van stedelijk afval.¹ Deze cijfers laten zien hoeveel afval van een bepaalde stroom in het stedelijk afval gescheiden wordt ingezameld en welk percentage daarvan wordt hergebruikt, gerecycled, verbrand of gestort. Deze gegevens zijn onlangs geüpdatet en online te raadplegen. Een vereenvoudigd overzicht van het stedelijk afval uit 2020 heb ik als bijlage toegevoegd aan deze brief (zie de tabel in bijlage).

Ten aanzien van de kosten geeft de Benchmark Huishoudelijk Afval meer inzicht. Dit is een prestatiemeting op het gebied van afval en grondstoffenbeheer waaraan gemeenten en inzamelbedrijven vrijwillig deel kunnen nemen. De Benchmark geeft de inzamelings- en verwerkingscijfers van deze gemeenten en inzamelbedrijven weer en geeft inzicht in de kosten van inzameling en verwerking van de grondstofstromen die vrijkomen bij huishoudens. Ook deze is online te raadplegen.² Uit de Benchmark blijkt maar weer dat afval scheiden ook financieel loont. De kosten voor de

¹ Zie de monitoring afvalcijfers: <https://www.afvalcirculair.nl/onderwerpen/monitoring-cijfers/afvalcijfers/>.

² Zie het analyserapport peiljaar 2020, benchmark huishoudelijk afval: https://businessmonitor.azurewebsites.net/nvrd/Analyserapport_peiljaar_2020.PDF.

inzameling en verwerking van restafval zijn bijvoorbeeld veel hoger (gemiddeld 196 euro per ton in 2020) dan die van gescheiden ingezamelde stromen, zoals oud papier en karton (gemiddeld 82 euro per ton in 2020). Hierin zijn de vergoedingen voor gemeenten in het kader van een UPV zelfs niet in meegenomen. Wanneer inwoners het afval meer en beter scheiden, scheelt dit dus in de kosten.

Tegelijkertijd is het duidelijk dat voor nog betere resultaten (nog) meer transparantie in de keten nodig is. Bijvoorbeeld als de ingezamelde afvalstromen vervuiling bevatten die recycling bemoeilijkt, dan wordt daarover niet altijd gecommuniceerd met de gemeente waar het afval van afkomstig is. Met het programma Van Afval Naar Grondstof (VANG), waarmee het ministerie ondersteuning biedt aan gemeenten op het gebied van afvalscheiding en -inzameling, worden maatwerktrajecten aangeboden om door meer transparantie in de keten de kwaliteit van de in te zamelen materiaalstromen te verbeteren. Dit gebeurt door samen met de betreffende gemeente(n), inzamelaar(s) en verwerker(s) op locaties te kijken naar de mogelijkheden voor de verbetering van de kwaliteit van materiaalstromen. Zo draagt een «maatwerktraject kwaliteit» bij aan meer transparantie, feedback en uiteindelijk interventies voor het verbeteren van de kwaliteit van materiaalstromen.

Transparantie realiseren in de keten van inzameling en verwerking van stromen die vrijkomen in de kantoor-, winkel- en dienstensector is een stuk complexer. Inzicht in de totale kosten hiervan wordt bemoeilijkt doordat het hier zowel aan de kant van de ontdoeners als aan de kant van de inzamelaars veelal private ondernemingen betreft en dit grotendeels bedrijfsvertrouwelijke informatie is. Bedrijfsafval wordt echter in toenemende mate onder uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor specifieke producten geschaard, en daarmee onder de verplichtingen tot melding en verslaglegging. Ik verwacht dat dit op termijn meer transparantie in de keten zal genereren.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
V.L.W.A. Heijnen

Bijlage

Cijfers 2020 van in Nederland geproduceerd stedelijk afval³

	Nuttige toepassing (kton)			Verwijderen (kton)			Aandeel (%)
	Voorbereiden hergebruik + recycling	Inzet brandstof + nuttige toepassing overig	Verbranden	Storten	Lozen + verwijderen overig	Totaal	Voorbereiden hergebruik + recycling
gft-afval en swill	3.274	67	–	46	–	3.388	97
textiel / kleding	75	20	3	3	–	100	74
metalen	196	0	0	14	–	211	93
glas	516	1	–	0	–	517	100
papier en karton	1440	26	–	–	–	1.467	98
kunststof en/of rubber	112	21	–	24	–	157	71
gemengde verpakkingen	291	91	–	–	–	382	76
wit- en bruingoed	276	36	4	3	0	320	86
steenachtig afval	445	–	–	0	–	445	100
grond, zand en stenen	117	–	–	4	–	121	97
zuiveringsslib	8	57	2	5	3	74	11
KCA	2	–	16	2	–	20	12
oliehoudend afval	103	36	16	1	68	224	46
gemengd stedelijk afval	275	5.007	4	40	93	5.418	5
overig niet-gevaarlijk afval	562	206	3	70	89	931	60
overig gevaarlijk afval	235	31	32	84	57	439	54
Totaal	8.086	6.091	79	297	311	14.863	54

³ Dit betreft uitsluitend de cijfers met betrekking tot gescheiden ingezamelde stromen.